

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 0613

DOM
2013-01-10
Stockholm

Mål nr
P 9589-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2012-10-11 i mål P 3820-12, se bilaga A

KLAGANDE

Stadsbyggnadsnämnden i Södertälje kommun

MOTPARTER

1. L A

2. A A:s dödsbo

Ombud för 1-2: Advokaten J R och jur. kand. M S

SAKEN

Utdömmande av vite på fastigheten X i Södertälje kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen avslår yrkandet om avvisning av ny bevisning.
 2. Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.
-

Dok.Id 1044631

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Stadsbyggnadsnämnden i Södertälje kommun (nämnden) har yrkat att mark- och miljödomstolens dom ska ändras på så sätt att det förelagda vitet ska dömas ut.

L A och A A:s dödsbo (A) har bestritt ändring och gjort gällande att mark- och miljödomstolens dom ska fastställas samt att den av nämnden åberopade nya bevisningen ska avvisas. För det fall Mark- och miljööverdomstolen ändå finner att vite ska utdömas har de gjort gällande att vitet ska jämkas till noll eller till det belopp som Mark- och miljööverdomstolen annars finner skäligt.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har till stöd för sin talan åberopat samma omständigheter som i mark- och miljödomstolen samt tillagt i huvudsak följande. Fastighetsägarna av X, A, har delgetts beslutet den 21 juni 2011 § 109 (dnr 2011-00247) om vitesföreläggande per brev med mottagningsbevis, som återsändes till samhällsbyggnadskontoret den 15 juli 2011. Mottagningsbeviset, som nämnden av förbiseende underlät att ge in till mark- och miljödomstolen, åberopas.

A har till stöd för sin inställning anfört i huvudsak följande. Nämnden har åberopat ny bevisning, vilken nämnden haft goda förutsättningar att åberopa även i tidigare instans. Giltig ursäkt saknas att först i Mark- och miljööverdomstolen åberopa den nya bevisningen. Den ska därför avvisas. För det fall bevisningen inte avvisas görs följande gällande. Ändamålet med vitet har förlorat sin betydelse då L A efter möte med kommunen, som klargjort föreläggandet, omedelbart kommer att vidta rättelse. Skäl att döma ut vitet saknas därför. I annat fall ska vitet jämkas till noll eller till det belopp som Mark- och miljööverdomstolen annars finner skäligt eftersom särskilda skäl föreligger. Härvid ska beaktas att A A avlidit, varför den del av vitet som ålagts honom redan av den anledningen inte ska dömas ut. Vidare ska beaktas att föreläggandet har varit otydligt och att precisering av åtgärderna inte har

lämnats. Kommunen har förelagt dem att återställa marknivåer till de i lovet fastställda nivåerna. De har inte förstått vilka åtgärder som kommunen krävt att de ska vidta och därför har inga åtgärder kunnat vidtas. L A har hela tiden visat en vilja att efterkomma föreläggandet, men trots begäran om förklaring per brev, e-post, telefon och vid besök har kommunen underlåtit att förtydliga sitt föreläggande. Först vid möte med kommunen den 20 november 2012 har kommunen förklarat vilka åtgärder som krävs, varefter L A anlitat en entreprenör som kommer att utföra arbetena under december 2012. Åtgärden, som endast består i att fylla upp en liten del av tomten med jord för att minska branten mot granntomten med cirka en halv meter, är enkel och kan vidtas omgående.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen avslog genom den överklagade domen nämndens ansökan om utdömmande av vite. I domskälen angav mark- och miljödomstolen att det inte var visat att A hade delgetts vitesföreläggandet daterat den 21 juni 2011 och att det inte var visat att föreläggandet hade vunnit laga kraft. I Mark- och miljööverdomstolen har nämnden kommit in med bevis om att A delgetts det aktuella vitesföreläggandet, varvid A har yrkat att den nya bevisningen ska avvisas.

Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att i mål om viten ska lagen (1996:242) om domstolsärenden, ÄL, tillämpas (4 kap. 2 § och 5 kap. 1 § lagen [2010:921] om mark- och miljödomstolar). I 6 § och 23-25 §§ ÄL finns bestämmelser om bevisning, vilka bl.a. hänvisar till vissa bestämmelser i 35 kap. och 38 kap. rättegångsbalken. I 6 § ÄL anges att en ansökan ska innehålla uppgifter om de bevis som åberopas och det som ska styrkas med varje bevis samt att skriftliga bevis ska ges in samtidigt med ansökan. Någon bestämmelse som, i likhet med 50 kap. 25 § tredje stycket rättegångsbalken, uppställer krav på att en part som åberopar ett nytt bevis i hovrätten ska göra sannolikt att han/hon inte kunnat åberopa beviset i underinstansen eller att han/hon annars haft giltig ursäkt att inte göra det finns inte i ärendelagen eller i de bestämmelser till vilka den hänvisar. Mark- och miljööverdomstolen anser mot denna bakgrund att det inte

föreligger skäl att avvisa den av nämnden åberopade nya bevisningen. A yrkande om avvisning ska därför avslås.

I fråga om prövningen i sak anser Mark- och miljööverdomstolen med hänsyn till instansordningsprincipen att mark- och miljödomstolen som första instans bör pröva frågan om förutsättningar i övrigt föreligger att utdöma vitet. Mark- och miljödomstolens dom ska därför undanröjas och målet återförvisas till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B
Överklagande senast 2013-01-31

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Per-Anders Broqvist, hovrättsrådet Roger Wikström, tekniska rådet Carl-Gustaf Hagander och tf. hovrättsassessorn Hanna Granberger, referent. Avgörandet är enhälligt.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-10-11
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr P 3820-12

SÖKANDE

Stadsbyggnadsnämnden i Södertälje kommun

MOTPARTER

1. A A

2. L A

SAKEN

Utdömande av vite på fastigheten X

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår stadsbyggnadsnämndens i Södertälje kommun ansökan om utdömande av vite.

Dok.Id 291287

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00

BAKGRUND

Stadsbyggnadsnämnden i Södertälje kommun (nämnden) beslutade den 21 juni 2011 att förelägga A och L A att, vid vite om 80 000 kr vardera, före den 31 oktober 2011 återställa marknivåer till de nivåer på tomten som redovisades i det beviljade bygglov. Eftersom föreläggandet inte fullgjorts beslutade nämnden 19 juni 2012 att hos Förvaltningsrätten i Stockholm ansöka om utdömning av viten. Förvaltningsrätten avvisade ansökan den 4 juli 2012 eftersom domstolen inte var behörig att pröva ansökan. Handlingarna har därefter skickats till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har den 9 juli 2012 i samma som till förvaltningsrätten ingivna skrivelse ansökt om utdömning av det förelagda vitet om 80 000 kr vardera för A och L A.

Till stöd för sin talan har nämnden, som den får förstås, anfört bland annat följande. Nämnden beslutade den 21 juni 2011 om påföljder för olovliga åtgärder på fastigheten X. Beslutet avsåg dels byggnadsavgift, dels föreläggande vid vite om 80 000 kr vardera för fastighetsägarna på X. Föreläggandet avsåg åtgärdande av olovliga ändringar av höjdläget på tomtmark på fastigheten X. Samhällsbyggnadskontoret i Södertälje kommun beslutade den 6 mars 2006 om bygglov för nybyggnad av enbostadshus och friliggande garage. Höjdläget på tomtmarken redovisades med i lovet fastställda fasadritningar. Efter besiktning av tomten den 23 maj 2011 gjordes mätningar av tomtens höjdläge vilket visade att ändringar hade skett. Den 25 maj 2012 besiktades tomten och det kunde konstateras att föreläggandet inte hade fullgjorts.

DOMSKÄL

Enligt 2 § fjärde stycket lagen (1985:206) om viten, ska ett vitesföreläggande delges adressaten. Enligt kommentaren till viteslagen avses härmed att adressaten fått del av föreläggandet på något av de sätt som anges i delgivningslagen, se Lavin; Viteslagstiftningen En kommentar, 1989, s. 76. Vidare framgår det av lagkommentaren att det är först när en formenlig delgivning av föreläggandet har

skett och adressaten därigenom eller på annat sätt fått kännedom om föreläggandet som detta kan anses vara bindande i den meningen att vitet kan dömas ut om föreläggandet inte följs, se Lavin; s. 79.

I ansökan saknas det handlingar som visar att A och L A har delgetts beslutet om vitesföreläggande. Nämnden har därför förelagts att inge bevis om att vitesföreläggandet delgivits och att det vunnit laga kraft. Nämnden har efter domstolens föreläggande kommit in med delgivningskvitton som visar att A och L A har delgivits nämndens beslut att hos förvaltningsrätten ansöka om utdömande av viten. Mark- och miljödomstolen finner det därmed inte visat att A och L A har delgivits vitesföreläggandet daterat den 21 juni 2011 och att detta vunnit laga kraft. Någon ytterligare skyldighet för domstolen att utreda huruvida föreläggandet delgivits och vunnit laga kraft kan inte anses föreligga. Förutsättningar att förplikta A och L A att utge det förelagda vitet saknas således. Nämndens ansökan ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 426)

Överklagande senast den 1 november 2012. Prövningstillstånd krävs.

Johan Svensson

Föredragande har varit beredningsjuristen Caroline Appelberg.